

Relevansen af en fremtidig dansk tung panser-infanteri-brigade kapacitet?

I takt med at forskellige interesserede afventer den offentlige udmelding af, hvad der skal indeholdes i det kommende forsvarsforlig, er der en mærkbar stigning i debatten omkring de tre værn's ønsker. Dette inkluderer nogle, der går ind for flere F-35-fly og missilforsvarssystemer til flyvevåbnet, andre støtter moderne missilsystemer og endda ubåde til søværnet. Fra hærsiden er hovedvægten af holdninger at Danmark, i overensstemmelse med NATO's styrkemål, skal have en tung pansret infanteribrigade 'kapacitet' inden 2032. I meget af denne debat er det svært at identificere planer for 'supporting combined arms' og en fælles styrke (integration af land-, luft- og flådestyrkekapabiliteter) strategi.

Som Sun Tzu, den kendte kinesiske militærstrateg og filosof, skrev i sin bog 'The Art of War': "Strategi uden taktik er den langsomste vej til sejr. Taktik uden strategi er støjen før nederlaget." Derfor er et af de overordnede spørgsmål, der står tilbage: hvad er logikken og strategien, der understøtter ambitionen om, at Hæren skal have en tung pansret infanteri-brigade-kapacitet (kapacitet er ikke det samme som kapacitet). Er det overkommeligt; er det opnåeligt; hvor relevant er det som afskrækkende middel, og er det det mest hensigtsmæssige for Danmark som dets eneste landstyrke kampkapacitet? Det er det emne, jeg ønsker at udforske her, da nogle forhåbentligt sætter spørgsmålstejn ved, om der er foretaget tilstrækkelig analyse af denne aspiration. Et simpelt kig på en grundlæggende HV-model (hvad, hvorfor, hvor, hvordan osv.) kunne synes at rejse nogle, ikke ubetydelige, spørgsmål.

HVAD? Der tales meget om at etablere en 'kapacitet' af en tung pansret infanteri-brigade uden særlig forklaring på, hvad dette vil kræve, især hvis denne skal være i konstant beredskab med eksempelvis tredive dages varsel for at kunne mobilisere. Dette er ikke kun ekstremt dyrt, men det vil også i høj grad begrænse andre opgaver for en brigade og dens komponentenheder, især med hensyn til oversøiske indsættelser eller øvelser. For de soldater i brigaden, der er i konstant beredskab, vil det også være yderst begrænsende og restriktivt (frihed til at tage andet end lokal orlov vil f.eks. være vanskeligt) og derfor er det sandsynligt, at hærens personel-fastholdelses-problem kun vil blive værre. Alternativet er at have mere end én brigade, så rotation er mulig. Dette vil kræve mindst tre brigader inklusiv alle de yderligere væsentlige understøttende logistiske kapaciteter, herunder personale.

HVORFOR? Det siges ofte, at 'raison d'être' for denne tunge pansrede infanteribrigade 'kapacitet' skal afskrække Rusland fra at invadere de baltiske stater. I den forbindelse har mange kommentatorer, med rette, været hurtige til at rose, hvor hurtige ukrainerne har været til at lære af deres nuværende krig og Ruslands invasion af deres land. Men russerne har også lært af deres erfaring. De vil sigte efter at være bedre, hurtigere og så kamp kraftige, som de kan være, når de prøver igen. Hvis, eller mere sandsynligt, når, de forsøger at invadere de baltiske stater, vil de planlægge at erobre så meget territorium, som de kan, på så kort tid som muligt. Under disse omstændigheder vil en 'afskrækkende effekt' af at kunne mobilisere en kapacitet, hjemme i Danmark, med tredive dages varsel, synes noget tvivlsom. Og hvis det ikke er en overbevisende kapacitet som 'afskrækkende styrke', er det så den rigtige type kapacitet? Og hvis ikke, bør det sætte spørgsmålstejn ved berettigelsen af flere, eller endda én enkelt, meget dyr tung panser-infanteri-brigade.

HVOR? Tunge pansrede infanteribrigader er optimeret til at udføre 'close battle'. Dette er en meget blodig og destruktiv form for krigsførelse, og som det kan ses i Ukraine, er det meget dyrt i form af liv tabt, både i form af militære og civile liv. Den efterfølgende skade på national infrastruktur er også betydelig. Så hvor er det, denne tunge panserbrigade planlægger (forventes) at skulle kæmpe med fjenden? NATO har ingen planer om at invadere Rusland, så 'close battle' vil næppe ske dér. Det ville dog være yderst overraskende, hvis de baltiske lande var begejstrede for en NATO-plan, der venter på, at Rusland invaderer dem, så deres lande kan blive forvandlet til det næste Ukraine. Dette lige så lidt som befolkningen eller politikerne i Danmark ønsker en sådan situation. Så hvis Hæren ønsker at bidrage med en overbevisende afskrækkende effekt, skal dens tunge pansrede infanteribrigade, eller kampgruppe kapaciteter, permanent være fremskudt (placeret i) til de baltiske lande.

HVORNÅR? Da russerne vil sigte efter at give så lidt advarsel som muligt om, hvornår de vil invadere de baltiske stater eller Finland, skal reaktionstiden for mobilisering af Hærens tunge infanteribrigade fra Danmark, kunne måles i timer og højst dage frem for den måned eller mere, der nuværende ses som nødvendig. Når brigaden først er samlet, skal den stadig nå frem til de baltiske lande. En tung infanteribrigade er et stort, langsomt og besværligt '(u)dyr', og i betragtning af Ruslands store krydsermissil- og dronekapabiliteter (og Rusland vil sikre, at den har genopbygget ordentligt før enhver ny invasion) er det tvivlsomt, hvor meget af brigaden, der rent faktisk (reelt) vil nå frem til frontlinjen?

Deterrence by Punishment versus Deterrence by Denial

Som svar på udfordringen med at præsentere en afskrækkelse over for en trussel fra en russisk invasion af et NATO-land, er en mulighed 'deterrence by punishment'. I dette scenarie venter NATO på en aggressiv handling fra Rusland, og bygger derefter/samler deres mandskab og 'jernbjerge', der derefter, langsomt, bevæger sig hen over det europæiske kontinent, hvor det vil være sårbart over for angreb og tab (af mandskab og udstyr), for til sidst, og nu sent i forløbet, at blive involveret i en reformationskrig. (En krig, som ingen ønsker, især de lande, hvor kampene vil finde sted). Derudover, når denne krig er startet, vil den have en usikker afslutning, som meget vel kan resultere i risikoen for nukleare udvekslinger. Derfor er 'deterrence by punishment' umiddelbart ikke det bedste valg.

Alternativet er 'deterrence by denial'. Det betyder, at kamp-kræfterne allerede er på plads. Det kræver, at NATO-styrker enten allerede er i frontlinjen eller kan ankomme indenfor timer eller få dage – ikke først efter uger eller måneder. Det væsentlige vil være at have pålidelige, mobile og slagkraftige styrker, der er i stand til at være i position, når det gælder, for at nægte fjenden muligheden for at opnå sine operationelle mål. Andre NATO-lande ser nu på, hvilke styrkestrukturer og kapabiliteter der kræves for at opretholde en troværdig 'deterrence by denial'. Disse styrker vil omfatte pansrede angrebshelikopter; lette mobile langtrækkende artilleri- og missilsystemer; hurtigt reagerende lette mobile og luftbårne styrker bevæbnet med store mængder sofistikerede panserværnsvåbensystemer (svarende til dem, der standsede de russiske panserkolonner, der forsøgte at nå Kiev i februar 2022) og understøttet af 'loitering munitions' og cyberdrone kapabiliteter; forskellige luftbårne kapabiliteter inklusive 'multi-role F-35 Joint Strike Fighter'; alt sammen en del af et operationskoncept med flere domæner med de taktiske og strategiske luftbro-kapabiliteter til at få styrkerne på plads i tide.

Sammenfattende betyder det ikke, at tunge panserformationer endnu er fortid (større NATO-nationer har dem stadig), men det erkendes, at karakteren af krigsførelse ændrer sig, og givet den nuværende udvikling kan slagmarken være et meget andet sted om ti år. Allerede nu er tunge kampvogne og pansrede mandskabsvogne ikke længere den dominerende kraft på slagmarken, som de engang var. Som Ukraine har vist, er det artilleri, missiler (og nu droner), der er vendt tilbage som 'konge', og langsomt bevægende tunge formationer er i høj grad deres bytte. Til det formål, når det kommer til at skulle afskrække Rusland og forsvare de baltiske stater, vil tunge panserformationer, der er uger, om ikke måneder, fra at ankomme til frontlinjen (hvis de rent faktisk når intakte frem), langt fra være førstevalgskapabilitet. I overensstemmelse med kommende planer vil der inden for NATO være ringe eller intet behov for tunge panserformationer, der først ankommer uger eller måneder efter, at en krig er startet. I tilfældet af, at de kunne blive nødvendige, og skal mobiliseres, så har deres 'afskrækkende effekt' indlysende allerede slået fejl.

Gordon Fotheringham Lt Col (rettd), Senioranalytiker ved Institut for Militær Analyse.